

ΕΝ ΝΑΥΠΑΛΙΩ, ΤΕΤΑΡΤΗ, 21 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1825.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ.
ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ.

τοῦ Βουλευτικοῦ.

Συνέχεια τῆς συνεδριάσεως τῆς
3 Ὀκτωβρίου.

Ἀνεγνώσθη Προβούλευμα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγκλείεται ἀντίγραφον ἀναθεώρων τῶν ἐν Σύρῃ ἐμπόρων, οἵτινες παρακαλοῦσι, νὰ μὴν ὑποχρεωθῶσι νὰ δώσωσιν ἱκανὸν, ἐπειδὴ πρότερον συνεισέφερον αὐτοπροαιρέτως ἐν πυρπολικόν. Προσέτι παρακαλοῦσι νὰ διορισθῇ εἰς Σύραν μία ἐπιτροπή, ἥτις νὰ ἐπέχη τόπον ἐμπορικῶν κριτηρίων, διὰ νὰ θεωρῇ τὰς ἐμπορικὰς διαφοράς. Λέγει δὲ τὸ Ἐκτελ., ὅτι τὰ μὲν περὶ τοῦ ἐράνου σημειώμενα παρενεργήθησαν, ὥπως ἀπεφασίσθη ἀπὸ τὰ δύο σώματα, τὴν δὲ εἰς τὰ ἐκείσε σύστασιν τοῦ ἐμπορικῶν δικαστηρίου κρίνει ἀναγκαίαν καὶ αὐτό. Ἐνεκρίθη καὶ παρὰ τοῦ Βουλευτικοῦ ἡ πρότασις περὶ συστάσεως ἐμπορικῶν δικαστηρίων, καὶ ἐδιωρίσθησαν εἰς βουλευταὶ, Κύριοι Μ. Ἰατρὸς, Γ. Κενταυρῆς καὶ Ἀλέξιος Λουκόπουλος νὰ παρουσιάσωσι σχέδιον εἰς τὸ Βουλευτικόν περὶ ἐμπορικῶν δικαστηρίων.

Ἀνεγνώσθη καὶ ἄλλο, ἀποκριτικὸν περὶ τῆς διορισθείσης ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἀπαιτουμένης ποσότητος τῶν στρατιωτῶν εἰς τὰ ὑπουργεῖα. Τὸ Ἐκτελ. ἐξέτακε τὴν ἀνάλογον διαταγὴν εἰς τὰ ὑπουργεῖα τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἀστυνομίας, ὡς μόνον ἔχοντα στρατιάς.

Ἀνεγνώσθη καὶ ἄλλο, ἀποκριτικόν, ὅτι ἐνεκρίθη ἡ γνώμη τοῦ Βουλευτικοῦ, καὶ ἐγράφη πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τὴν ὀμιλουμένην τὰ τῆς διττικῆς Ἑλλάδος προσωρινῶς, διὰ νὰ ἀναφέρῃ συμφώνως μετὰ τῶν ὀπλαρχηγῶν τὰ ὀνόματα τῶν ἀριστευσάντων ἐν Μισολογγίᾳ.

Ἐπὶ τῇ συνεδριάσει τῆς
5 Ὀκτωβρίου,

Ἀνεγνώσθη ἀναθεώρησις τῶν ὀπλαρχηγῶν τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, διὰ τῆς ὁποίας ἐκθέτουσι τὰς μέχρι τοῦδε ἐκτελέσεις των, καὶ παραπονοῦνται, ὅτι κατηγοροῦνται ὡς εἰς Ναύπλιον ἀπὸ μερικῶν, διότι ἔκαμαν κατασχέσεις εἰς τὰς τρεῖς καὶ τὰ λοιπὰ, καὶ τέλος ζητοῦσι νὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ τὸ ἐλευσόμενον δάνειον οἱ μισθοὶ καὶ τὰ σιτηρίσιν των ἀλλίως τὰ στρατεύματα βέ-

λουν διαλυθῇ, ἐπειδὴ δὲν ἤμπορουν εἰς στρατιῶται νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὸ στρατόπεδον γυμνοὶ καὶ ἀνυπόδητοι. Διευθύνθη εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν, διὰ νὰ λάβῃ τὴν ἀναγκαίαν φροντίδα.

Ἀνεγνώσθη ἀναθεώρησις τοῦ Κυρίου Θεοδώρου Βαλιάνου, διὰ τῆς ὁποίας λέγει ὅτι, διὰ νὰ κἀμουν προσόδους τὰ τακτικὰ στρατιωτικὰ σώματα εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶναι ἀνάγκη νὰ συστήθῃ μία φρουρὰ τῆς Διοικήσεως ἀπὸ νέων καλοαναθρεμμένων, τῆς ὁποίας συνταγματάρχης νὰ ᾖ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, καὶ νὰ ἔχῃ εἰς τὸν τόπον τοῦ ἄλλου, φέροντα τὸν τίτλον τοῦ ὑποσυνταγματάρχου. Προβάλλει ἀκόμη νὰ συστήθῃ ἐν σχολείῳ πελεμικόν, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ σπουδάζωσι τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὸ σκοπούμενον μαθήματα νέοι ὅπως οὖν σπουδαῖοι. Ἐδιωρίσθη ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἀπὸ τοὺς βουλευτάς Κυρίους Σπυρίδωνα Τρικυπὴν, Κ. Ζωγράφον, καὶ Ἰωάννην Πάγκαλον, διὰ νὰ σκεφθῶσι περὶ αὐτῶν τῶν προτάσεων μετὰ τοῦ Κυρίου Θ. Βαλιάνου, καὶ νὰ δώσωσιν ἓνα γενικὸν σχέδιον εἰς τὸ σῶμα.

Ἀνεγνώσθη Προβούλευμα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ὑπ' Ἀριθ. 12,980, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγκλείεται τὸ περὶ νοσοκομείων σχέδιον νόμου μέ τινας προσθαφαίρέσεις. Ἀνεγνώσθη καὶ τὸ ἐπιδιωρωμένον σχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐνεκρίθη, καὶ ἀντιγραφὸν κατετέθη ὑπ' Ἀριθ. ΜΘ', καὶ ἐστάλη εἰς τὸ Ἐκτελ. μετὰ Προβουλεύματος, διὰ νὰ ἐπικυρωθῇ.

Ἀνεγνώσθη καὶ ἄλλο ὑπ' Ἀριθ. 12,977, διὰ τοῦ ὁποίου λέγει τὸ Ἐκτελ. ὅτι, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔκαμε παρατήρησιν εἰς τὸν περὶ δικαστηρίων ὀργανισμόν, νομίζει ἀναγκαίαν ἢ περισσοτέραν σαφήνειαν, ἢ προσθαφαίρεσιν λέξεως ἢ φράσεως, καὶ διὰ νὰ μὴ γίνεταί χρονοτριβὴ εἰς τὰς ἐγγράφους παρατηρήσεις του ἐνέκρινε νὰ παρενρεθῇ ὁ γενικὸς Γραμματεὺς του εἰς τὸ Βουλευτικόν, διὰ νὰ ἐκθέσῃ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Ἐκτελεστικοῦ. Ἀνεγνώσθη μέρος τοῦ νόμου τούτου, καὶ ἔμεινε νὰ τελειώσῃ εἰς τὴν ἀκόλουθον συνεδρίαν.

Ἐπὶ τῇ Συνεδριάσει τῆς
7 Ὀκτωβρίου,

Παρευρέθη ὁ γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ἐκτελ. Κ. Α. Μαυροκοδάτος, καὶ καθυπέδαλε τὰς εἰς τὸν ὀργανισμόν τῶν κριτηρίων παρατηρήσεις τοῦ Ἐκτελεστικοῦ. Ἐξετάσθη μέρος αὐτῶν, καὶ ἔμεινε νὰ λάβῃ τέλος εἰς τὴν ἀκόλουθον συνεδρίαν.

Ἐπὶ τῇ συνεδριάσει τῆς
8 Ὀκτωβρίου,

Ἀνεγνώσθη Προβούλευμα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ὑπὸ Ἀριθ. 13,008, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγκλείεται ὁ νόμος περὶ ὑστάσεως νοσοκομείων ἐπικυρωμένους ὑπὸ Ἀριθ. ΜΘ'. Ἐπρόβληθη, ἂν οἱ ἐλεύθεροι Ἕλληνες ἡμποροῦν ἐνεργοῦν ἐμπορίου μὲ τὰ τουρκικὰ μέρη, καὶ μὲ τοῖον τρόπον ἡμποροῦν νὰ τὸ ἐνεργοῦν καὶ ἔμεινεν σκέψιν.

Ἀνεγνώσθη Προβούλευμα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ὑπὸ Ἀριθ. 12,979, διὰ τοῦ ὁποῖου λέγει τὸ Ἐκτελεστικὸν ὅτι ὁ στρατηγὸς Ῥόσχης ἐπρόσφερεν εἰς τὴν Διοίκησιν ἐκ μέρους τῆς φιλελληνικῆς ἐταιρείας τῆς Γαλλίας τρία συγγράμματα, δηλ. Α'. Συλλογὴν τῶν νόμων καὶ διαταγῶν τοῦ βασιλείου τῆς Γαλλίας ἀπὸ Μ. Ἰσαμβέρου, τόμους 13. Β'. Γενικὴν συλλογὴν ἀποφάσεων, διαταγῶν, ψηφισμάτων κ.τ.λ. τῆς γαλλικῆς διοικήσεως ἀπὸ τοῦ 1789 μέχρι τῶν 1814 ἔτους, ἀπὸ Λ. Ροντῶ, τόμους 15. καὶ Γ'. Χρονικὰ πολιτικὰ καὶ διπλωματικὰ εἰς ἓνα τόμον· προσέτι καὶ πέντε γενικοὺς γεωγραφικοὺς πίνακας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ὑπὸ Γιλμηνῶ, καὶ δύο τηλεσκοπία.

Ἐδιωρίσθη ὁ Α'. Γραμματεὺς νὰ ἀναφέρῃ εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν νὰ σταλθῶσιν εἰς τὸ Βουλευτικόν, ὅσον τάχος, οἱ ἐθνικοὶ λογαριασμοὶ τῆς Α'. καὶ Β'. Περιόδου.

Ἐπὶ τῇ συνεδριάσει τῆς
9 Ὀκτωβρίου,

Ἀνεγνώσθη ἀναφορὰ τῆς διορισθείσης ἐπιτροπῆς, διὰ νὰ δώσῃ σχέδιον εἰς τὸ Βουλευτικόν περὶ διαίρεσεως τῶν μελῶν αὐτοῦ εἰς διαφόρους διαρκεῖς ἐπιτροπὰς· ἀνεγνώσθη καὶ τὸ σχέδιον, τὸ ὁποῖον μετὰ πολλὰς φιλονεικίας ἔμεινεν εἰς σκέψιν.

Ἐπὶ τῇ συνεδριάσει τῆς
10 Ὀκτωβρίου,

Ἐπαρρήσιάζθησαν οἱ ἐθνικοὶ λογαριασμοὶ μόνον τῆς Β'. Περιόδου· ἐζητήθησαν ἀκόμη καὶ τῆς Α'. καὶ ἐδιωρίσθη μία ἐπιτροπὴ, συγκειμένη ἀπὸ τοὺς Βουλευτὰς Κυρίους Ἐμ. Ἀντωνιάδην, Ἀλέξιον Λουκόπουλον, Ἀναγνώστην Ζαφειρόπουλον, Ἰωάννην Παξιμάδην καὶ Ἀθανάσιον Λιδωρίκην, διὰ νὰ τοὺς ἐπεξεργασθῶσιν, ἀφ' οὗ λάβωσιν ἔξωθεν καὶ ἄξιον γραμματέα.

Αἱ μέιναντες ἀθεώρητοι παρατηρήσεις τοῦ Ἐκτελεστικοῦ εἰς τὸν ὀργανισμὸν τῶν δικαστηρίων ἐτελείωσαν σήμερον.

Ἐγχαῶροι εἰδήσεις.

Ἐπίσημοι.

Ἀπὸ Πελοποννήσου, 15 Ὀκτωβρίου.

Οἱ ἐχθροὶ, φθάσαντες εἰς Ἀρκαδίαν, παρέμειναν ἐκεῖ ἡμέρας τινὰς, καὶ ἔπειτα ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν εἰς τὰ φρούρια. Ὁ τρόπος τῆς ἀναχωρήσεως των ἐστάθη τόσον αἰφνίδιος καὶ βίαιος, ὥστε ἀφῆκαν ἐκεῖ καὶ ὅσα εἶχαν συναγμένα βουκλήματα, τὰ ὁποῖα καὶ ἐπῆραν οἱ ἡμέτεροι.

Ὁ γενικὸς ἀρχηγὸς, Θ. Κολοκοτρώνης, ἐδιώρισε τὸν

στρατηγὸν Κολιόπουλον, νὰ παραλάβῃ τοὺς Ἀρκαδίους, Φαναριώτας, Λιδορικίους καὶ Πυργιώτας, συμποσυνμένους περὶ τὰς δύο χιλιάδας, καὶ νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ Κλειδίου, καὶ ὁποῖαν ἄλλην ἐγκριθῇ· τὴν δὲ Κύριον Σισίνην, νὰ παραλάβῃ τοὺς ἀπὸ Γαστούνης στρατιώτας καὶ ὅσους ἄλλους, καὶ νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τῆς Μανολάδας, ἵνα ἀπαντᾷ πᾶσαν ἐνδεχομένην ἐπιδρομὴν τῶν ἀπὸ Πατρῶν Τούρκων· ὁ δὲ στρατηγὸς Νοταρᾶς διετάχθη νὰ καταλάβῃ καὶ φυλάττῃ τὴν Κανδήλαν· φθάσαντες δὲ καὶ οἱ λοιποὶ στρατηγοὶ δέλουσι πιάσει τὰς θέσεις, εἰς ἣν ἕκαστος ἤθελε διορισθῇ.

Ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος,
12 Ὀκτωβρίου.

Ὁ εἰς Σάλωνα ἐμφυλεύσας ἐχθρὸς μένει ἀκίνητος, καὶ ἐπαπειλεῖ ὅτι δὲν θέλει ἀναχωρήσει ἐκεῖθεν οὐδὲ τὸν χειμῶνα. Οἱ πάντοθεν σχεδὸν περικυκλοῦντες αὐτὸν ἡμέτεροι, θέλοντες νὰ συντέμωσι τὴν παραιτέρω διατριβὴν αὐτοῦ, ἀπεφάσισαν νὰ παρενοχλῶσιν αὐτὸν καθ' ἑκάστην, καὶ νὰ ἐπιταχύνωσι τὴν διάλυσίν του. Εἰς τοῦτο σπεύδων νὰ συνεργήσῃ ὁ στρατηγὸς Ἰ. Γούρας, μαθὼν τὴν ἀδυναμίαν τοῦ Ζητουνίου, ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ νὰ καύσῃ τὴν φωλεὰν ταύτην τοῦ ἐχθροῦ· ὅθεν ὀχυρώσας τὰ εἰς Σάλωνα ταμπούριά του, καὶ εἰδοποιήσας τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς περὶ τῆς ἀποφάσεώς του, διέβη διὰ νυκτὸς διὰ τόπων δυσβάτων εἰς τὰς Θερμοπύλας, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν στρατηγὸν Ν. Γριζιώτην, καὶ παρακολουθοῦντα κατόπιν τὸν στρατηγὸν Βάσιον· ἐκεῖ ἔμαθον ὅτι ὀκτακόσιαι κάμηλοι καὶ μουλάρια φορτωμένα, συνοδευόμενα ὑπὸ πεντακοσίων περίπου στρατιωτῶν Τούρκων, καὶ ὑπάγοντα εἰς Σάλωνα, ἔμελλον νὰ περάσωσιν ἐκεῖθεν· μεταβαλόντες λοιπὸν σκοπὸν οἱ ἡμέτεροι ἀπεφάσισαν νὰ ἐνεδρεύσωσι, καὶ νὰ κυριεύσωσιν οὕτως τὰ φορτεῖα· ἐφάνησαν οἱ ἐχθροὶ καὶ ἐπιπεσόντες κατ' αὐτῶν οἱ ἡμέτεροι, ἐφόνευσαν περὶ τοὺς ἑκατὸν, πιάσαντες καὶ δέκα ζωντανούς· ἐπῆραν καὶ τριακόσια ζῶα φορτωμένα· καὶ οὕτως ἀπесύρθησαν εἰς τὸ βουνὸν τῶν Θερμοπυλῶν. Ὁ τοιοῦτος πόλεμος εἶναι βλαπτικώτατος εἰς τοὺς ἐχθροὺς, καὶ οἱ ἡμέτεροι ἀπεφάσισαν νὰ τὸν ἐξακολουθήσωσιν, ἐμποδίζοντες οὕτως τὰς ζωτροφίας, ἕως εὖ τέλος νὰ θιάσωσι τὸν ἐχθρὸν καὶ ἅκοντα νὰ ἀφήσῃ τὰ Σάλωνα.

Ἀπὸ Ναυπλίου, 20 Ὀκτωβρίου.

Σήμερον εἶχαμεν ἐνταῦθα λαμπρὰν πανήγυριν διὰ τὴν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐορταζομένην μνήμην τοῦ ἁγίου Γερασίμου, προστάτου τῆς Κεφαλληνίας. Οἱ ἐνταῦθα παρευρεθέντες Κεφαλήνες, τιμῶντες ἐξόχως τὸν προστάτην τῆς νήσου των, ἠθέλησαν νὰ πανηγυρίσωσι καὶ ἐνταῦθα μὲ ὅσῃν ὁ καιρὸς καὶ αἱ περιστάσεις συγχωροῦσι λαμπρότητα. Μετὰ τὴν λειτουργίαν ἔκαμαν καὶ λιτανεῖαν μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ψαλμωδιῶν, ἐπικαλούμενοι ἐνθέρμως τὸν ἅγιον, νὰ μεσιτεύῃ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῆς τεθλιμμένης Ἑλλάδος. Ὁ ἅγιος Γεράσιμος κατάγεται ἐκ τῆς οἰκίας Νοταρᾶ, τῆς ὁποίας εἶναι μέλος καὶ ὁ εὐκλεὲς τὴν σήμερον προεδρεῖων τοῦ Βουλευτικοῦ σώματος Πανοῦτζος Νοταρᾶς.

Περὶ τῆς ἐν Ἀθήναις φιλομούσου ἐταιρείας.

Εἶναι πρὸ πολλοῦ γνωστὸν ὅχι μόνον εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ξένα ἔθνη, ὅτι εἰς τὰς Ἀθήνας ὑπάρχει φιλομούσου ἐταιρεία, Φιλόμουσος Ἐταιρεία, ὀνομαζομένη. τὸ σύστημα τοῦτο ἐλάθεν ἀρχὴν τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 13 ἔτος παράτινων φιλοκάλων ἀνδρῶν, καὶ δὲν εἶχεν, ὅτε ἔχει ἄλλον σκοπὸν, εἰμὴ τὴν θεραπεσίαν καὶ περποίησιν τῶν Μουσῶν, ὡς καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς φανερῶς, διὰ τῆς συστάσεως καὶ διατηρήσεως τῶν εἰς φωτισμὸν καὶ ἐκπαιδεύσιν τῆς ἐλληνικῆς νεολαίας συντεινόντων καταστημάτων, διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ περιποιήσεως τῶν πολυτιμοτάτων ἀρχαιοτήτων, λαμπρῶν μνημείων τῶν λαμπροτάτων προγόνων μας κ.τ.λ. Εἰς ἐπιτυχίαν δὲ τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ ἦτον χρεῖα χρημάτων, καὶ εἰς ἐξοικονόμησιν τούτων ἐκρίθη ὡς ἀρμοδιώτερον μέσον ἡ συνδρομὴ τῶν φίλων τῶν Μουσῶν, ὁμογενῶν καὶ ξένων. Ἐδιαίρεθσαν δὲ οἱ συνδρομηταὶ εἰς δύο τάξεις, τῶν Συνηγόντων καὶ Εὐεργετῶν· καὶ οἱ μὲν πρῶτοι πληροῦνσι κατ' ἔτος τρία τάλλητρα τῆς Ἰσπανίας, οἱ δὲ δεύτεροι, εἴκοσι· καὶ εἰς τὰς δύο τάξεις κατεγράφησαν ἱκανοὶ ὁμογενεῖς καὶ ξένοι, καὶ ἐκ τῆς συνδρομῆς αὐτῶν διατηροῦνται καὶ τὴν σήμερον τὰ εἰς Ἀθήνας σχολεῖα, ἐν μὲν διὰ τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν καὶ παιδείαν, καὶ δύο διὰ τὰ πρῶτα γράμματα κατὰ τὴν ἀλληλοδιδασκτικὴν λεγομένην μέθοδον, τὸ ἐν διὰ τὰ ἀρσενικὰ παιδία, καὶ τὸ ἄλλο διὰ τὰ κοράσια, καὶ τὰ δύο ἀρίστα ὀργανισμένα καὶ διοικούμενα.

Ἡ ἐταιρεία δέχεται ὡσαύτως ἀντὶ χρημάτων καὶ βιβλία, χάρτας, ὄργανα, καὶ πᾶν ὅ, τι συμβάλλει εἰς τὸν κοινωφελῆ αὐτῆς σκοπὸν.

Οἱ κατ' ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου ἐκλεχθέντες καὶ διορισθέντες παρὰ τῶν μελῶν ἔφοροι τῆς φιλομούσου ἐταιρείας ἐξέδωκαν κατὰ τὴν 10 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς προκήρυξιν, προσκαλοῦντες τοὺς φίλους τῶν Μουσῶν ὁμογενεῖς καὶ ξένους εἰς συνδρομὴν εἰς τὸ ἀξιέπαινον καὶ ἀφέλιμον τοῦτο κατὰστημα.

Εἰδοποιούντες ἐν συντόμῳ περὶ τούτου καὶ διὰ τῆς ἡμετέρας ἐφημερίδος, δὲν ἀμφιδάλλομεν ὅτι δέλουσιν ὑπακούσει πολλοὶ εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην· ἀναφέρονται δὲ οἱ συνδρομηταὶ ἦτοι ἀμέσως πρὸς τὸν γενικὸν τῆς ἐταιρείας γραμματέα, Κύριον Ν. Καρόρη, ἢ ἐμμέσως πρὸς τὰς κατὰ τόπους ἐπιτροπὰς.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.

Χάριν τῶν φιλομούσων ἀναγνωστῶν μας ἐκδίδομεν τὸ ἀκόλουθον φιλολογικὸν ἄρθρον, τὸ ὅποιον ἔγραψεν ὁ Κύριος Σολωμὸς περιέχον συνοπτικὴν ἀνάλυσιν τοῦ κατὰ τρίτην φορὰν ἐκδοθέντος ἐν Μεσολογγίῳ Ὕμνου εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Κόμητος Διονυσίου Σολωμοῦ Ζακυνθίου.

Ἐν ᾧ καθεὶς ἀπὸ τὰ φωτισμένα ἔθνη τῆς Εὐρώπης διαδίδει εἰς τὴν γλῶσσαν του τὸ ποίημα τοῦ ὁμογενεοῦς μας Κυρίου Σολωμοῦ ἐν ᾧ τὰ κάλλη αὐτοῦ

τοῦ ποιήματος ἔθελξαν τῶν ξένων ἀναγνωστῶν τὴν καρδίαν, καὶ ἔπλεξαν φιλολογικὸν στέφανον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ νέου ποιητοῦ μας, εἶναι δίκαιον μοναχὴ ἡ Ἑλλὰς νὰ μὴ γνωρίζῃ ὅ,τι δοξάζει τὸ τέκνον της, καὶ ὅσα ἐγράψαν δι' αὐτὴν τὴν ἰδίαν, ἐν ᾧ μάλιστα εἶναι ἡ τρίτη φορὰ ὅπου τώρα τυπώνονται.

Ἐπιχειρίζεται ὁ ποιητὴς νὰ ὑμνήσῃ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος, οὔτε ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς μᾶς τὴν καταιδάζει, οὔτε μὲ τὰ συνειθισμένα ἀπὸ τὴν ποίησιν σύμβολα τῆς θεότητος τὴν χαρακτηρίζει. Ἡ ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος συνεταφιάσθη μαζὶ μὲ τοὺς ἥρωάς της· ὅθεν τοὺς τάφους ἀνοίγει καὶ ὁ ποιητὴς, ἀπὸ τὰ ἐκεῖ θαμμένα ἱερὰ κόκκαλα τὴν ἐδγάνει, καὶ ὅλην ἐλληνικὴν τὴν παρῶσιάζει.

Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη
τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερὰ,
καὶ σὰν πρῶτα ἀνδρειομένη
χαῖρε, ᾧ, χαῖρε ἐλευθεριά.

Διὰ σύμβολον, τῆς ὀπλίζει τὸ χέρι μὲ κορτερὴν μάχαιραν, διὰ νὰ ἐκδικηθῇ τόσων αἰῶνων ἀδικοχυμένα ἐλληνικὰ αἵματα, καὶ νὰ ξεπλυθῇ καὶ ἡ ἰδία ἀπὸ τὸν μολυσμὸν τῆς δουλείας της.

Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψιν
τοῦ σπαθιοῦ τὴν τρομερὴν,
σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν ὄψιν
ποῦ μὲ βία μετράει τὴν γῆν.

Ἀφ' οὗ χαιρετᾷ κατ' αὐτὸν τὸν προσφυῆ τρόπον τὴν ἐλευθερίαν ὁ ποιητὴς, ἐξετάζει τί ἦτον ἡ χθεσινὴ Ἑλλὰς, καὶ μὲ τοὺς ἐλεγειακοὺς του τόνους κινεῖ εἰς πάθος τὴν καρδίαν· αἰσθήματα χαρᾶς ἔπειτα διὰ μιᾶς ἐξυπνᾷ, καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς καζδίας του τὸν ἀνάφτει καὶ εἰς τὰ στήθη τῶν ἄλλων καὶ τοὺς ἀνοίγει εὐθύς τὸ θέατρον τῶν σημαντικωτέρων ἁθλῶν τῆς νέας Ἑλλάδος· τοὺς φέρει πρῶτον ἔμπροσθεν εἰς τὰ τεῖχη τῆς Τριπολιτζᾶς, καὶ τόσον ἐντεχνα καὶ ζωηρὰ ψάλλει τὰ συμβόλυντα αὐτῆς τῆς πόλεως, ὅπου ὁ ἀκροατὴς νομίζει ὅτι βλέπει ζωντανὴν παράστασιν τῆς τραγικῆς ἐκείνης σκηνῆς. Ἰδοὺ ἡ δεξις:

τότε (λέγει) ἀνάφτει
τοῦ πολέμου ἀναλαμπὴν,
τὸ τουφέκι ἀνάδει, ἀστράφτει,
λάμπει, κόφτει τὸ σπαθί.

Ἀκούω κύρια τὰ τουφέκια,
ἀκούω σμιξιμο σπαθίων,
ἀκούω ξύλα, ἀκούω πελέκια,
ἀκούω τριξιμο δοντιῶν
τῆς σκηνῆς ἡ ὥρα, ὁ τόπος,
ἡ κραυγαῖς, ἡ ταρχή,
ὁ σκληρόψυχος ὁ τρόπος
τοῦ πολέμου καὶ οἱ καπνοὶ,
κί ἡ βρονταῖς, καὶ τὸ σκοτάδι,
ὅπου ἀντέκοπτε ἡ φωτιά
ἐπαρσισταῖαν τὸν ἄδιν,
ποῦ ἀκαστέρει τὰ σκυλιά.

Αὐταὶ δὲν εἶναι λόγοι· εἶναι ζωγραφία!

Πόσον προσφυῆς εἶναι ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ποιητὴς ἐπιχειρῆται νὰ δικαιολογήσῃ τὴν τόσῃ φαγὴν ἐκείνης τῆς τρομερῆς ἡμέρας! ὑποθέτει ὅτι μαρτίμῃτοι ἴσκει τῶν ἀδικοφονευμένων Ἑλλήνων ἀναί-
αιναν ἀπὸ τὰ σπλάγχνα εἰς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ἡ ὁποῖα χορεύοντες μεσ' τὰ πηκτὰ αἵματα, βρυχί-
οντες βραχνᾷ, καὶ μανίζοντες εἰς τὸ πλάγι τῶν Ἑλ-
λήνων ἐγγίζαν τὰ στήθη τῶν πολεμιστῶν· αὐτὸ τὸ
πλῆγμα ἔδιωχεν ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴν καρδίαν κάθε
ἴσθημα λύπης, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον

... αὐξάνει τοῦ πολέμου
ὁ χορὸς τρομαχτικῶν,
σὰν τὸ σκόρπισμα τοῦ ἀνέμου
ἐκ τοῦ πελάου τὴν μοναξιά,

καὶ πάλιν ὁ χορὸς τοῦ πολέμου αὐξάνει, καὶ πάντο-
τε εἰς αὐξήσιν προχωρεῖ, ἕως οὗ κλείεται ἡ σκηνὴ τῆς
Τριπολιτζᾶς μὲ τὸν ἀκόλουθον παιᾶνα·

τῆς αὐγῆς δροσάτο ἀέρι
δὲν φύσῃς τώρα ἐσὺ πλιὸ
ἐκ τῶν ψευδόπιστων τὸ ἀστέρι·
φύσα, φύσα εἰς τὸν Σταυρό.

Ἀπὸ τὴν Τριπολιτζᾶν μεταδιδίνει εἰς Κόρινθον· ἐ-
κεῖ ἄλλοτε παίζει τὴν ἡμερὴν φλογέραν, ἄλλοτε τὴν
πολεμικὴν σάλπιγγα, εὐτυχῶς ὅμως πάντοτε καὶ τὴν
μίαν καὶ τὴν ἄλλην. Ἐρχεται κατόπιν ἡ πολιτοκρία
τοῦ Μισολογίου τῶν 1822, καὶ ἰδοὺ εἰς τὴν φοβε-
ρὴν ὥραν τῆς ἐφόδου, ἡ ἱερὰ Δρησκεῖα, θυγατέρα
τοῦ οὐρανοῦ, διαυθεντεύτρα καὶ παρηγορίτρα τῶν χριστι-
ανῶν καταδιδίνει τὴν ἡμέραν τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ
Θεοῦ, νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν κινδυνεύοντα λαόν της, καὶ βα-
στῶντας τὸν σταυρὸν εἰς τὸ χέρι φιλεῖ τὴν ἐλευθερίαν,
τὴν ὁποῖαν ἰδοὺ πόσον θαυμάσια ὁ ποιητὴς μᾶς τὴν πε-
ριγράφει. Μία τέτοια περιγραφή πρέπει νὰ ᾔται ἡ ἐσπε-
ρινὴ καὶ αὐγινὴ προσευχὴ κάθε φιλελευθέρου.

*Α! τὸ φῶς, ποῦ σὲ στολίζει
σὰν ἡλίου φεγγαβολή,
καὶ μακρόθεν σπινθηρίζει,
δὲν εἶν', ὄχι, ἀπὸ τὴν γῆ
λάμπειν ἔχει ὅλην φλογώδη·
χεῖλος, μέτωπο, ὀφθαλμός,
φῶς τὸ χέρι, φῶς τὸ πόδι,
κι' ὅλα γύρω σου εἶναι φῶς.

Τὸ θεῖον ἐκεῖνο φίλημα τῆς Δρησκεῖας πρὸς τὴν
ἐλευθερίαν ἐνεργεῖ τὰ τεράστια ἐκείνης τῆς ἡμέρας·
ἡ ποιήσις γίνεται καὶ αὕτη θεία· ἡ φωνὴ τῆς εἶναι
εἰς κάποια μέρη φωνὴ πρεφῆτου, καὶ παντοῦ ὡς
ὀρμητικὸς χεῖμαρρος χύνει τὴν δυνάμιν της καὶ τὴν
χάρειν της.

Ἀκολουθοῦν ἔπειτα ὕμνοι τῶν θαλασσινῶν μας, τοῦ
πατριάρχου ὁ τραγικὸς θάνατος, τραγικὰ καὶ φιλεκ-
δικητικὰ γραμμένος, συμβουλὴ εἰς τὸ ἔθνος ἐναντίον
τῆς ἀναθεματισμένης διχνοῖας, καὶ μία ἀποστροφὴ
σφοδρὸτάτη, εἰς τὸ τέλος, πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς

Εὐρώπης, ἐμπροσθεν τῶν ὁποίων οἱ ἀνδρεῖοι τῆς Ἑλ-
λάδος στένοντες τὸν σταυρὸν τοὺς ἐρωτοῦν λέγοντες,

τί θὰ κάμετε; ὦ ἀφῆστε
νὰ ἀποχτήσωμεν ἡμεῖς
λευθερίαν, ἢ θὰ τὴν λύστε,
ἐξ αἰτίας πολιτικῆς;
Τοῦτο ἀνίσως μελετᾶτε,
ἰδοὺ ἐμπρὸς σας τὸν σταυρό·
βασιλεῖς! ἐλάτε, ἐλάτε,
καὶ κτυπήσατε κ' ἐδῶ.

Καὶ μὲ τὸ κτυπήσατε κ' ἐδῶ κλείει θαυμάσια
τὸ ποίημα.

Λυποῦμαι ὅτι τὰ στενὰ ὄρια τῆς ἐφημερίδος δὲν
μὲ συγχωροῦν νὰ ἀναλύσω λεπτομερῶς τὸ ποίημα,
καὶ μὲ βιάζομαι νὰ παρατρέξω τόσας στροφάς, μὲ τὰς ὁ-
ποίας ἔπρεπε νὰ ὑποστηρίξω τοὺς ἀκόλουθους λόγους μου.

Ἀπὸ τὰ πρὸ αἰώνων θαμμένα κόκκαλα τῶν προ-
γόνων μας ἐβγήκεν ἡ ἐλευθερία, καθὼς εἶδαμεν ἀπὸ
τῶν ἰδίων προγόνων μας τοὺς κωφοὺς καὶ ἀφώνους τά-
φους ἐξυπνᾷ καὶ ὁ Κύριος Σολωμὸς τὴν βαρυὰ ἐκεῖ
κοιμωμένην Μοῦσαν. Παρόμοια μὲ τὴν προχθεσινὴν
Ἑλλάδα ἐκείτετο καὶ ἡ ποιήσις μας ἕως χθὲς πτωχὴ
καὶ ἀδοξη, παρόμοια μὲ τὴν σημερινὴν Ἑλλάδα ὑψό-
νεται καὶ αὕτη τώρα καὶ λαμπρύνεται. Ὁ ὕμνος,
περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται λόγος, λέγει ὁ ποιητὴς ὅτι
ἐποιήθη τὸν Μαῖον μῆνα τοῦ 1823· εἶναι ἕως ἑκατὸν
ἑξήντα στροφαί· συνθεμένος ἀπὸ διάφορα μέρη φαίνεται
ἓνα ὅλον μονομερὲς καὶ τέλειον, καὶ χωρίζοντάς του
εἰς τὰ μέρη του, εὐρίσκεις καθένα ἀπὸ αὐτὰ ἓνα ὅλον
τέλειον. Τὸ γυμνασμένον εἰς τὴν ποιήσιν αὐτὴ ἀκούει
εἰς αὐτὸν τὸν ὕμνον ὅλους τοὺς τόνους τῆς ποιήσεως,
καὶ ἡ ποικιλία αὕτη τὸ μαγεύει τόσο, ὥστε θέλει
νὰ τὸν ἀκούσῃ ὅλον διὰ μιᾶς. Βάθος γνώσεως τῶν κα-
νόνων τῆς ὑψηλῆς Λυρικῆς δείχνει ὁ ποιητὴς, ὅταν
πηδᾷ ἀπὸ μίαν ὑπόθεσιν εἰς ἄλλην· ἡ θερμότης τῆς καρ-
δίας του ἀποφεύγει πάντοτε τὴν ψυχρότητα τῆς Μυ-
θολογίας, καὶ τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν του ἀποστρέφεται τοὺς
κοινούς τόπους τῆς ποιήσεως. Εἶναι γραμμένος εἰς τὴν
κοινοτάτην γλῶσσαν, εἰς τὴν ὁποῖαν εἶναι παράκαιρον
νὰ κάμω κάμμειαν κρίσιν, θέλωντας, κατὰ τὸ παρὸν,
νὰ ἀποφύγω τὰς συνειθισμένας διὰ τὴν γλῶσσαν μας
λογομαχίας· ἀλλ' ὅποιαδήποτε καὶ ᾖ ἡμεῖς καθενὸς ἡ
γνώμη, δίκαιον εἶναι νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ἡ εὐρυχωρία
τῆς φαντασίας τοῦ ποιητοῦ ἐπλάτυνε καὶ αὐτὰ τὰ στε-
νὰ ὄρια τῆς κοινῆς μας γλώσσας, τὴν ὁποῖαν καὶ ἀναί-
δασεν εἰς τὰ ὕψη τῶν ἰδεῶν του. Ἡ ἁρμονία τῶν στί-
χων θὰ φανῇ νέα βέβαια εἰς τὴν ἐλληνικὴν ἀκοήν, καὶ
ὄχι ἀρεστή· ἀλλὰ δὲν δυσκολεύομαι νὰ εἰπῶ, ὅτι εἶναι
τόσον περισσότερον ἡδονικὴ, ὅσον τὸ αὐτὸ τοῦ ἀκροατοῦ
εἶναι μουσικώτερον. Ἄν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ εἰλικρινὴς μου
πρὸς τὸν ποιητὴν φιλία, νομίζω ὅτι οἱ ἀξιοὶ ἀνα-
γνώσται αὐτοῦ τοῦ ὕμνου θέλει τὸν κρίνουν δόξαν τῆς Ἑλ-
λάδος, καὶ θέλει εἰπεῖν μαζί μου, ὅτι εἰς κανένα καιρὸν
καὶ εἰς κανένα ἔθνος ἡ ἐλευθερία δὲν ἦρε ψάλτην ὁ-
μιώτερον.